

Етапи формування стратегічної компетенції у процесі навчання студентів технічних спеціальностей професійно орієнтованого читання

У статті представлені етапи формування стратегічної компетенції у процесі навчання студентів технічних спеціальностей професійно орієнтованого читання німецькою мовою.

Ключові слова: етапи формування стратегічної компетенції, професійно орієнтоване читання, система вправ та завдань, стратегічна компетенція,

Бутева В. Е. Этапы формирования стратегической компетенции в процессе обучения студентов технических специальностей профессионально ориентированному чтению

В статье представлены этапы формирования стратегической компетенции в процессе обучения студентов технических специальностей профессионально ориентированному чтению на немецком языке.

Ключевые слова: этапы формирования стратегической компетенции, профессионально ориентированное чтение, система упражнений и заданий, стратегическая компетенция.

Buteva V. E. The Stages of Strategic Competence Formation in the Process of Teaching Technical School Students Professionally Oriented Reading in German

The article presents the system of forming strategic competence in the process of teaching the technical school students professionally oriented reading in German.

Key words: forming stages of strategic competence, professionally oriented reading, the system of exercises and tasks, strategic competence.

На сучасному етапі політичного та економічного розвитку України зростає потреба української науково-технічної інтелігенції в інформаційному обміні для професійної діяльності. Звідси інтерес сучасної методики навчання іноземних мов (ІМ) до питання оволодіння ІМ майбутніми спеціалістами технічних спеціальностей. Отримання інформації у процесі навчання професійно орієнтованого читання (ПОЧ) стає продуктивнішим за умови використання ефективних *стратегій* навчання (І. М. Антошина, С. Л. Ледовських, Е. Н. Панкратова, І. Г. Рубо, Л. А. Силкович, Т. І. Тимофєєва та ін.). Однак тут важливо відмітити, що володіння певними стратегіями читання навряд чи служитиме оптимізації діяльності читача, які виконуються в залежності від вибору стратегій читання у певному порядку і служать для вирішення визначеного завдання читання.

Звідси **мета статті**, яка полягає в тому, щоб поєднувати різні стратегії читання в такій послідовності, яка буде сприяти загальній меті навчання читання найоптимальнішим способом.

Дослідження психолого-педагогічних і методичних засад формування стратегічної компетенції (СК) у процесі читання дозволило виокремити три етапи формування СК, а саме: 1) підготовчий, 2) основний, 3) завершальний і завдання до них.

Представимо етапи формування СК у процесі читання і завдання, які повинні вирішуватись на цих етапах. Такими етапами є: **підготовчий** (завдання: ознайомлення студентів із стратегіями, способами їх використання у процесі читання; орієнтація студентів на індивідуальний вибір стратегій); **основний**, що має **підетапи: дотекстовий** (завдання: сприйняття мовних засобів та їхнє точне розуміння у тексті; прогнозування змісту тексту); **текстовий** (завдання: вилучення повної інформації з тексту, осмислення інформації); **післятекстовий** (завдання: перевірка розуміння тексту); **завершальний** (завдання: оцінка ефективності використання стратегій, особистісна оцінка).

Отже, завдання, які вирішує читач у процесі читання, можна умовно поділити на п'ять основних груп. Оволодіння процесом читання здійснюється в результаті виконання підготовчих, дотекстових, текстових, післятекстових і завершальних завдань. Вирішення поставлених задач полягає у виконанні вправ, орієнтованих на використання стратегій читання, які будуть включені в інструкції до вправ. У межах етапів навчання ПОЧ з використанням навчальних і комунікативних стратегій ми виділяємо п'ять груп вправ.

До групи вправ **для підготовки до читання** ми відносимо види вправ з використанням **навчальних стратегій сприйняття і навчальних стратегій прогнозування**. Вищеназвані види вправ відносяться до рецептивно-репродуктивних або умовно-комунікативних типів вправ. До підгрупи вправ для оволодіння мовленнєвими навичками ми відносимо види вправ на зіставлення когнітивних прийомів під час читання повідомлень на рівні фрази, щоб зняти необхідні лексичні та граматичні труднощі у студентів. Відповідно, названі види вправ реалізуються у рецептивних і рецептивно-репродуктивних некомунікативних типах вправ.

До групи вправ **для навчання читання** ми відносимо види вправ з використанням **навчальних страте-**

гій прогнозування і навчальних стратегій осмислення: знаходження смислових зв'язків та визначення основної думки тексту, а також на аналіз і фіксацію навчальних досягнень. Зазначені види вправ співвідносяться з рецептивними і рецептивно-репродуктивними комунікативними типами вправ.

Слід зазначити, що під час роботи студентів з групою вправ для навчання читання повідомлення з різною комунікативною метою доцільним є варіювання трьох видів вправ, оскільки забезпечення студента вибором складності вправи відповідно до орієнтувальної основи дії дає можливість врахувати рівень сформованості його СК.

Післятекстовий етап містить у собі вправи з використанням *комунікативної стратегії*:

- 1) Вправи на перевірку розуміння фактичного змісту тексту.
 - 2) Вправи на визначення інформаційної цінності прочитаного.
 - 3) Вправи з навчання інтерпретації тексту.
- Зазначені види вправ співвідносяться з комунікативними типами вправ.

Крім того, в окрему групу слід виділити компенсаторні стратегії читання, тобто способи, які допомагають читачу подолати труднощі, що виникають у процесі читання з розумінням окремих слів або речень (пропуск незнайомих слів, визначення значення слова за контекстом, використання навичок «граматики читання», використання словників та ін.); соціально-афективні стратегії, які передбачають взаємодію з іншими учасниками процесу навчання та залученість до нього. У випадку навчання читання тут можна виділити: співробітництво, що включає парну і групову роботу, у тому числі роботу з текстом під час читання: перепитування, постановку уточнюючих та інших запитань, за допомогою яких читачі з'ясовують зміст того, про що їх запитують; це відбувається як у груповій (парній) роботі, так і під час роботи з викладачем.

Однак невирішеним залишається питання зв'язку етапів формування СК, а також *завдань з використанням стратегій* читання на етапах з виконанням відповідних типів, груп вправ для навчання ПОЧ. Тому необхідно описати специфіку *системи вправ і завдань з використанням стратегій* для навчання ПОЧ.

Система вправ і завдань з використанням стратегій для навчання ПОЧ спрямована на розвиток умінь читання за допомогою метакогнітивних, когнітивних; мнемічних, компенсаторних; соціальних стратегій. Система вправ для навчання ПОЧ з використанням стратегій складається із чотирьох підсистем. Розглянемо кожну з них детальніше:

Перша підсистема вправ призначена для ознайомлення студентів зі стратегіями, способами їх використання у процесі читання та орієнтацію на індивідуальний вибір; друга підсистема вправ спрямована

на формування мовленнєвих навичок читання; третя підсистема вправ має на меті вдосконалення умінь читання; четверта підсистема вправ передбачає контроль та оцінювання прочитаного. Кожна підсистема містить групи вправ. Для кожної групи вправ визначені відповідні *типи і види вправ та стратегії*.

Система вправ і завдань з використанням стратегій для навчання читання представлена в Таблиці 1. Наведемо приклади вправ.

I ПІДСИСТЕМА ВПРАВ ДЛЯ ОЗНАЙОМЛЕННЯ СТУДЕНТІВ ЗІ СТРАТЕГІЯМИ, СПОСОБАМИ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ У ПРОЦЕСІ ЧИТАННЯ

1.1. Група вправ для загального ознайомлення студентів зі стратегіями читання

Вправа 1.1.1.

Мета: Ознайомити студентів з навчальною стратегією прогнозування – визначення змісту тексту за картинками, схемами та підписами до них.

Інструкція: *Beachten Sie die Bilder zum Text und versuchen Sie zu bestimmen, worum es sich in diesem Text handelt?*

Режим виконання: індивідуально, усно.

Вправа 1.1.2.

Мета: Ознайомити студентів з навчальною стратегією сприйняття – виділення синтагм.

Інструкція: *Lesen Sie den ersten Absatz des Textes und bestimmen Sie, wie viele Syntagmen es in jedem Satz des Absatzes gibt. (Zum Beispiel: Im Satz – Protonen und Neutronen im Atomkern und Elektronen in der Hülle sind Elementarladungen – gibt es 3 Syntagmen).*

*Protonen und Neutronen im Atomkern|
und| Elektronen in der Hülle|
sind Elementarladungen*

Режим виконання: індивідуально, усно.

Вправа 1.1.3.

Мета: Ознайомити студентів з навчальною стратегією осмислення – визначення основних фактів тексту.

Інструкція: *Lesen Sie den Text „Die Spannung“ und bestimmen Sie, welche Fakten sind geeignet:*

1. *Spannung erzeugt den elektrischen Strom.*
2. *Eine Energieart formt man in Spannungsquellen in elektrische Energie um.*
3. *Anode und Katode sind Pole.*

Die Spannung

Die Spannung ist die Ursache des elektrischen Stromes. Ohne Spannung können wir keinen elektrischen Strom bekommen. Als elektrische Gleichspannungsquellen dienen galvanische Elemente, Thermoelemente und andere.

Die Einheit der elektrischen Spannung ist das Volt. Man verwendet in der Technik auch Kilovolt. In Spannungsquellen erzeugt man keine Energie. Hier formt man eine Energieart in elektrische Energie um. Jede Spannungsquelle hat 2 Pole. Den positiven Pol bezeichnet man als Anode. Den negativen Pol nennt man Katode.

Режим виконання: індивідуально, усно.

Система вправ і завдань з використанням стратегій читання

Групи вправ	Типи вправ	Види вправ	Стратегії і завдання
I Підсистема вправ для ознайомлення студентів із стратегіями, способами їх використання у процесі читання та орієнтація на індивідуальний вибір стратегій.			
1) Група вправ для надання знань про стратегії навчання	Рецептивно-репродуктивні некомунікативні	Повідомлення та обґрунтування використання стратегій ПОЧ	комунікативні метакогнітивні ▪ визначення мети читання Завдання: ознайомлення студентів зі стратегіями, способами їх використання у процесі читання
2) Група вправ для орієнтації студентів на індивідуальний вибір стратегій	Рецептивно-репродуктивні некомунікативні	Надання студентам можливості самостійного вибору стратегій	комунікативні метакогнітивні ▪ планування власних дій Завдання: орієнтація студентів на індивідуальний вибір стратегій комунікативні соціальні ▪ звернення по допомогу Завдання: звернення по допомогу
II Підсистема вправ для формування мовленнєвих навичок читання:			
1) Група вправ для формування лексичних навичок читання	Рецептивні та рецептивно-репродуктивні некомунікативні	Впізнавання лексичного матеріалу. Аналіз словотворчих елементів	навчальні мнемічні сприйняття: • впізнавання лексичного матеріалу; • виділення синтагм – групування слів за певною ознакою; • комбінування лексичного матеріалу; • аналіз словотворчих елементів, • виділення інтернаціональної лексики; • визначення ключових слів Завдання: сприйняття мовних засобів і їхнє точне розуміння у тексті
2) Група вправ для формування граматичних навичок читання	Рецептивні та рецептивно-репродуктивні некомунікативні	Впізнавання граматичного матеріалу. Аналіз граматичних структур	навчальні мнемічні сприйняття: • впізнавання граматичного матеріалу; • комбінування граматичного матеріалу; • аналіз граматичних структур Завдання: сприйняття мовних засобів і їхнє точне розуміння у тексті
III Підсистема вправ для удосконалення вмій читання:			
1) Група вправ для прогнозування змісту, теми та ідеї повідомлення на рівні групи речень, абзаца	рецептивно-репродуктивні; умовно-комунікативні	припущення за заголовком (схемою, малюнком) припущення за початком тексту (речення)	навчальні когнітивні прогнозування: • визначення змісту тексту за заголовком, підзаголовком, за першим реченням тексту; • визначення змісту тексту за картинкам, схемами та підписами до них; • знаходження у тексті транзитивів Завдання: прогнозування змісту тексту
2) Група вправ для розвитку вмій знаходження смислових зв'язків та визначення основної думки тексту	рецептивні та рецептивно-репродуктивні; комунікативні	Визначення основної інформації абзаца. Визначення основних фактів. Встановлення зв'язку між фактами. Визначення послідовності опису	навчальні когнітивні осмислення: • групування фактів за ступенем їх важливості; • визначення основних частин тексту; • встановлення смислових зв'язків між фактами; • встановлення ієрархії фактів; • вибір правильного/неправильного твердження Завдання: вилучення основної інформації з тексту
3) Група вправ для розвитку вмій вилучення інформації; розуміння змісту тексту	комунікативні рецептивно-продуктивні	Укладання плану. Визначення детальної інформації	навчальні когнітивні осмислення: пошук головної інформації - вилучення головної та другорядної інформації; проведення синонімічної заміни на рівні слова, словосполучення, речення; Завдання: • пошук основної інформації з тексту; • осмислення отриманої інформації
IV Підсистема вправ для контролю й оцінки прочитаного:			
1) Група вправ для контролю розуміння змісту тексту	комунікативні рецептивно-продуктивні	Аналіз проблеми, висвітленої у тексті. Виконання тесту Обговорення тексту; питання до тексту	комунікативні метакогнітивні - аналіз мовного і мовленнєвого матеріалу тексту Завдання: обговорення проблеми Завдання: Виконання тесту комунікативні компенсаторні: • здогадка; • ігнорування другорядної інформації Завдання: використання фактів з тексту для обговорення
2) Група вправ для оцінки прочитаного та використання стратегій	комунікативні рецептивно-продуктивні	Оцінка прочитаного, оцінка власного вибору стратегій Виконання тесту Обмін інформацією	комунікативні метакогнітивні • критична оцінка особистого (індивідуального) осмислення тексту; • подолання труднощів; • оцінка ефективності стратегій, які були задіяні у читанні Завдання: оцінка прочитаного та використання стратегій. Виконання тесту комунікативні соціальні: обмін інформацією Завдання: • обмін інформацією

1.2. Група вправ для орієнтації студентів на індивідуальний вибір стратегій

Вправа 1.2.1.

Мета: Використання метакогнітивної стратегії – планування власних дій.

Інструкція: *Versuchen Sie die folgenden Vorschläge zu nutzen, um das unbekannte Wort zu verstehen:*

- versuchen Sie selbstständig das unbekannte Wort zu verstehen (zum Beispiel: das internationale Wort, Zusammensetzung usw.);
- bitten Sie um die Hilfe;
- finden Sie das unbekannte Wort im Wörterbuch.

Режим виконання: індивідуально, усно.

II ПІДСИСТЕМА ВПРАВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВИХ НАВИЧОК ЧИТАННЯ

2.1. Група вправ для формування лексико-граматичних навичок читання з використанням навчальної стратегії сприйняття

Вправа 2.1.1.

Мета 1: Використання навчальної стратегії сприйняття – аналіз словотворчих елементів.

Мета 2: Формування лексичних навичок читання.

Інструкція: *Bilden Sie zusammengesetzte Substantive, die als Bestimmungswort „Elektro“ haben.*

Magnet (m)		Gerät (n)
Motor (m)	– Elektro –	Ingenieur (m)
Technik (f)		Generator (m)
Energie (f)		Monteur (m)

Режим виконання: у парах або мікрогрупах, усно.

Вправа 2.1.2.

Мета 1: Використання навчальної стратегії сприйняття – групування слів за певною ознакою.

Мета 2: Формування лексичних навичок читання.

Інструкція: *Verteilen Sie folgende Wörter in die thematischen Gruppen.*

Kommutator, Hauptpolschuh, Dynamoblech, Hauptpole, Wendepole, Läuferpaket, Bürsten, Wicklungen, Hauptpolkern, Kompensationswicklung, Läuferwicklung, Hauptpolwicklung, Wirbelströme, Spule.

- 1) *Ständer* _____
- 2) *Läufer* _____

Режим виконання: у парах або мікрогрупах, усно.

Вправа 2.1.3.

Мета 1: Використання навчальної стратегії сприйняття – впізнавання граматичного матеріалу.

Мета 2: Формування граматичних навичок читання.

Інструкція: *Wählen Sie aus gegebenen Sätzen solche, in denen es Passiv gibt. Beachten Sie dabei das Hilfsverb.*

1. Eine Ursprungspannung wird in den benachbarten Leiterkreisen induziert.
2. Die Gase sind im Innern der Röhre ionisiert.
3. Die Elektromagnete ziehen magnetisierbare Materialien an.

4. Eine stromdurchflossene Spule befindet sich in ihrem eigenen Magnetfeld.

5. ...

Режим виконання: у парах або мікрогрупах, усно.

Вправа 2.1.4.

Мета 1: Використання навчальної стратегії сприйняття – аналіз граматичних структур.

Мета 2: Формування граматичних навичок читання.

Інструкція: *Verwandeln Sie die in Klammern stehenden Sätze in Objektsätze (nidryadni dodatkovi), die auf die Frage „was“ antworten.*

Muster: Wir wissen, dass... (Alle Stoffe in der Natur **bestehen** aus Atomen)

Wir wissen, dass alle Stoffe in der Natur aus Atomen **bestehen**.

1. Wir wissen, dass ... (Das Wasserstoffatom besteht aus Kern und aus Elektron)
2. Wir wissen, dass ... (Die Atome der anderen chemischen Elemente bestehen aus sehr kleinen Kern)
3. Wir wissen, dass ... (Um die Hülle bewegen sich die Elektronen)

Режим виконання: у парах або мікрогрупах, усно.

Вправа 2.1.5.

Мета 1: Використання навчальної стратегії сприйняття – виділення синтагм.

Мета 2: Формування вміння виділення синтагм у тексті.

Інструкція: *Hören Sie dem Lehrer aufmerksam zu und übersetzen Sie Syntagmen nach dem Wort «Stop».*

1. Die Elektronen bewegen sich *in verschiedenen Schalen. (in verschiedenen Schalen)*
2. Die Elektronen der verschiedenen Schalen verlassen oft die Atome. (*die Elektronen der verschiedenen Schalen*)
3. Diese Elektronen heißen *freie* Elektronen. (*freie*)
4. ...

Режим виконання: у парах або індивідуально, усно.

III ПІДСИСТЕМА ВПРАВ ДЛЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ УМІНЬ ПОЧ

3.1. Група вправ для прогнозування змісту, теми та ідеї повідомлення на рівні групи речень, абзаца

Вправа 3.1.1.

Мета 1: Використання навчальної стратегії прогнозування – визначення змісту тексту за заголовком.

Мета 2: Формування вміння прогнозування змісту тексту.

Інструкція: *Sehen Sie den Titel des Textes durch und antworten Sie auf die Frage: Worum handelt es sich in diesem Text?*

Режим виконання: індивідуально, усно.

3.2. Група вправ для розвитку вміння знаходження смислових зв'язків та визначення основної думки тексту

Вправа 3.2.1.

Мета 1: Використання навчальної стратегії осмислення – вибір правильного твердження.

Мета 2: Формування вміння знаходження смислових зв'язків.

Інструкція: *Lesen Sie den Text und bestimmen Sie, ob die in den Sätzen erwähnten Fakten richtig sind.*

1. Es gibt verschiedene Spannungsquellen.
2. Es gibt nur negative Ionen.
3. Zwischen zwei geladenen Körpern gibt es Ladung.
4. ...

Режим виконання: у парах або мікрогрупах, усно.

Вправа 3.2.2.

Мета 1: Використання навчальної стратегії осмислення – пошук головної інформації.

Мета 2: Формування вміння визначення основної думки тексту.

Інструкція: *Lesen Sie den Text und nennen Sie die Fakten, die zum Thema „...“ passen.*

Режим виконання: індивідуально, в парах або мікрогрупах, усно.

Вправа 3.2.3.

Мета 1: Використання навчальної стратегії осмислення – встановлення ієрархії фактів.

Мета 2: Визначення основної думки тексту.

Інструкція: *Lesen Sie die Überschriften (A–E) und die Kurztex-te (1–4). Entscheiden Sie, welche Überschrift zu welchem Kurztex-t passt? Zu jedem Kurztex-t gibt es nur eine Überschrift. Kreuzen Sie Ihre Lösungen auf dem Antwortbogen an.*

a. Die Ausführung	d. Vorteile der Ausführung
b. Kein Unterschied	e. Pole
c. Außenpolmaschinen	

Wechselstrommaschinen

1. () Technische Wechselstrommaschinen werden ausschließlich als Innenpolmaschinen ausgeführt. Hinsichtlich der Wirkungsweise besteht zwischen Innen- und Außenpolmaschinen kein Unterschied. Während Gleichstrommaschinen stets als Außenpolmaschinen ausgeführt werden, werden Wechselstrommaschinen meist als Innenpolmaschinen gebaut.
2. () Kleine Wechselstromsynchronmaschinen werden als Außenpolmaschinen konstruiert. Sie finden Verwendung als Generatoren zur Notstromversorgung. Die Wicklungen der einzelnen Pole sind in Reihe geschaltet und vom Erregergleichstrom durchflossen. Der Läufer trägt eine Drehstromwicklung, deren Anschlüsse an drei Schleifringe geführt sind.
3. () Den Läufer einer zweipoligen Wechselstrommaschine bezeichnet man als Induktor, während man den Läufer der 4- und mehrpoligen Maschine als Polrad bezeichnet. Bei großen technischen Wechselstromgeneratoren befinden sich die Drehstromwicklung in den Nuten des Ständers, während die durch Gleichstrom erregten Pole den Läufer darstellen. Beim technischen Wechselstromgenerator liegt die Induktionswicklung im Ständer, während sich die Magnetpole im Läufer befinden.
4. () Diese Ausführung hat Vorteile. Das sind:
 1. Die Spannungserzeugung erfolgt in einer ruhenden Wicklung, die sich betriebssicherer isolieren läßt als eine rotierende Wicklung.

2. Die Abnahme der elektrischen Energie erfolgt über feststehende Klemmen von der ruhenden Wicklung.

Alle Kraftwerkgeneratoren sind daher als Innenpolmaschinen ausgeführt.

Режим виконання: індивідуально, письмово.

Група вправ для розвитку вмінь розуміння змісту тексту

Вправа 3.2.4.

Мета 1: Використання навчальної стратегії осмислення – вилучення головної та другорядної інформації.

Мета 2: Для розвитку вмінь вилучення інформації з тексту.

Інструкція: *Lesen Sie den Text und wählen Sie in den Sätzen die Wörter, die nicht benutzt werden können. Lesen Sie diese Sätze zuerst laut und dann ohne gewählte Wörter. Vergleichen Sie die, ob der Sinn des Satzes derselbe ist.*

Режим виконання: індивідуально, в парах або мікрогрупах, усно.

Вправа 3.2.5.

Мета 1: Використання навчальної стратегії осмислення – визначення детальної інформації.

Мета 2: Для розвитку вмінь розуміння змісту тексту.

Інструкція: *Lesen Sie den Text und wählen Sie die Details, die zum diesen Thema neu sind.*

Режим виконання: індивідуально, в парах або мікрогрупах, усно.

IV ПІДСИСТЕМА ВПРАВ ДЛЯ КОНТРОЛЮ Й ОЦІНКИ ПРОЧИТАНОГО

4.1. Група вправ для контролю розуміння змісту тексту

Вправа 4.1.1.

Мета 1: Використання комунікативної стратегії – здогадка.

Мета 2: Контроль розуміння змісту тексту.

Інструкція: *Erzählen Sie mit Ihrer lexikalischen Karte den Text nach. Benutzen Sie dabei die logische Kette, die aus Stichwörtern besteht.*

Режим виконання: індивідуально, усно.

Вправа 4.1.2.

Мета 1: Використання комунікативної стратегії – ігнорування другорядної інформації.

Мета 2: Контроль засвоєння мовного і мовленнєвого матеріалу.

Інструкція: *Lesen Sie den Text und beantworten Sie die Fragen. Gebrauchen Sie bei den Antworten nur die Stichwörter aus den Fragen.*

Режим виконання: індивідуально, усно

4.2. Група вправ для оцінки прочитаного

Вправа 4.2.1.

Мета 1: Використання комунікативної стратегії – подолання труднощів.

Мета 2: Оцінка прочитаного.

Інструкція: *Besprechen Sie das Thema „Die Selbstinduktion“ mit der Hilfe von der Fachlehrkraft gegebenem Plan.*

Режим виконання: індивідуально, в парах або мікрогрупах, усно.

Вправа 4.2.2.

Мета 1: Використання комунікативної стратегії – оцінка осмислення тексту.

Мета 2: Оцінка прочитаного.

Інструкція: *Erzählen Sie nach dem Schema über die Selbstinduktion.*

Benutzen Sie Stichwörter, die in diesem Schema logisch geschrieben sind!

Режим виконання: індивідуально, усно.

Вправа 4.2.3.

Мета 1: Використання комунікативної стратегії – оцінка власного вибору стратегій.

Мета 2: Оцінка прочитаного.

Інструкція: *Lesen Sie die Lückentexte und ergänzen Sie sie mit den Wörtern aus den vorgegebenen Listen. Sie können jedes der Wörter nur einmal verwenden. Nicht alle dieser Wörter passen in die Texte. Markieren Sie dann Ihre Lösungen auf dem Antwortbogen.*

Das Atom enthält positive Elementarladungen (1) _____ und negative Elementarladungen (2) _____. (3) _____ elektrische Ladungen stoßen einander ab. Ungleichnamige Ladungen (4) _____ einander an. Der Atomkern und Elektronen stoßen in Atom nicht zusammen. Die Elektronen bewegen sich in verschiedenen (5) _____. Die Elektronen der äußeren Schalen verlassen oft die (6) _____.

Sie bewegen sich frei zwischen Atomen des Körpers. Diese Elektronen heißen (7) _____. Das Atom verliert ein oder mehrere Elektronen. Es wird dann (8) _____. Das neutrale (9) _____ bekommt ein oder mehrere Elektronen. Es wird dann (10) _____.

Gleichnamige, im Kern, Schalen, Atom, ein positives Ion, negatives Ion, in der Hülle, Atome, ziehen, freie Elektronen.

Вправа 4.2.4.

Мета 1: Використання комунікативної стратегії – оцінка ефективності стратегій, які були задіяні у читанні.

Мета 2: Оцінка прочитаного.

Інструкція:

- 1) Lesen Sie den Text! Nach dem Lesen schätzen Sie die Ergebnisse Ihrer Tätigkeit (zum Beispiel, mit Hilfe von Tests mit Schlüsseln).
- 2) Denken Sie nach, ob die gewählten Strategien Ihnen geholfen haben, den Lesenszweck zu erreichen. Warum nicht?
- 3) Wenn der Lesenszweck nicht erreicht wurde, oder die Ergebnisse des Lesens ungenügend waren, wählen Sie die anderen Strategien und machen Sie die Aufgabe noch einmal.
- 4) Welche Strategien wählen Sie, wenn Sie einen ähnlichen Text lesen müssten? Warum?

Предсавлені етапи формування стратегічної компетенції для професійно орієнтованого читання німецькою мовою доводять необхідність розвитку уміння компонувати, поєднувати різні стратегії читання в такій послідовності, яка буде сприяти загальній меті читання найоптимальнішим способом, оскільки призначення стратегій відносно будь-якої діяльності полягає саме в тому, щоб організувати цю діяльність: задавати їй певний напрям, забезпечувати порядок у діях, виключаючи їх хаотичність і забезпечуючи логіку досягнення поставленої мети.

Перспективи подальшого дослідження ми вбачаємо в організації та експериментальному навчанні професійно орієнтованого читання з використанням стратегій для поліпшення процесу розуміння студентами фахових іншомовних текстів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Антошина И. М. О стратегиях чтения на иностранном языке / Антошина И. М. // Языковое образование в условиях перехода к новым государственным стандартам : цели, содержание, технологии : междунар. науч.-практ. конф., 20-21 дек. 2011 г. : тезисы докл. – Минск, 2012. – С. 70 – 77.
2. Ледовских С. Л. Обучение стратегиям понимания научного текста студентов естественнонаучного профиля (английский язык) : автореф. дис. на соискание уч. степени канд. пед. наук : спец. 13.00.02 «Теория и методика обучения и воспитания (иностранные языки)» / С. Л. Ледовских. – Тамбов, 2004. – 18 с.
3. Панкратова Е. Н. Обучение профессионально ориентированному чтению как когнитивно-информационной деятельности на 3-5 курсах неязыкового вуза : на материале английского языка, технический вуз : автореф. дис. на соискание уч. степени канд. пед. наук : спец. 13.00.02 «Теория и методика обучения и воспитания (иностранные языки)» / Е. Н. Панкратова. – Тамбов : Тамбовский гос. ун-т им. Г. Р. Державина, 2006. – 21 с.
4. Рубо И. Г. Психологический анализ стратегий чтения научного текста : автореф. дис. на соиск. учен. степ. канд. психол. наук : спец. 19.00.01 «Общая психология, психология личности, история психологии» / И. Г. Рубо. – М. : 1988. – 23 с.
5. Силкович Л. А. Обучение студентов агротехнического вуза целевому поиску информации в процессе чтения англоязычной литературы по специальности : автореф. дис. на соиск. учен. степ. канд. пед. наук : спец. 13.00.02 «Теория и методика обучения и воспитания (иностранные языки)» / Л. А. Силкович. – Минск, 2001. – 18 с.
6. Тимофеева Т. И. Формирование стратегической компетенции студентов в коммуникативной деятельности в процессе обучения иностранному языку / Т. И. Тимофеева. – Ульяновск : УлГТУ, 2011. – 136 с.

Отримано 01.12.13